

Stadsledningsförvaltningen

Tjänsteskrivelse

2021-12-06
KS/2021:231

Svar på remiss om nationell plan för transportinfrastrukturen 2022-2033

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen översänder stadsledningsförvaltningens tjänsteskrivelse som svar på remissen från Regeringskansliet.

Sammanfattning

Regeringskansliet har remitterat ett förslag till nationell plan för transportinfrastrukturen 2022 – 2033 till Solna stad för yttrande. Den nationella planen har tagits fram av Trafikverket på uppdrag av regeringen och omfattar drift, underhåll och investeringar i statliga vägar och järnvägar, åtgärder för att minska miljöpåverkan, stöd till kommuner för att främja hållbara stadsmiljöer samt medel till forskning och innovation.

Stadsledningsförvaltningen kan inledningsvis konstatera att infrastrukturplaneringen bedrivs i flera olika processer och av olika aktörer, vilket gör att det är svårt att få en samlad bild av vad förslagen som presenteras i en plan får för konsekvenser för det samlade transportsystemet. Vidare kan förvaltningen konstatera att den nationella planen tillkommer utifrån regeringens planeringsdirektiv och fastlagda ekonomiska ram. Denna ram innebär att en stor del av den nationella planen redan är in-tecknad i redan pågående/planerade objekt och dess kostnadsökningar. Det krävs en ökning av den ekonomiska ramen för att möta de behov av förstärkningar av kapaciteten i transportsystemet som behövs i Stockholmsregionen.

För Solnas del finns, liksom i den gällande nationella planen, angelägna pågående objekt såsom utbyggnaden av Mäljarbanan och statlig medfinansiering till Stockholmsförhandlingen och Sverigeförhandlingen med. Det finns emellertid inte med några åtgärder för att utveckla Solna station till en regionalstågsstation eller någon förlängning av en spårförbindelse från Solna station till Bergshamra, som staden anser är angelägna. Däremot finns både åtgärder inom Hagalunds bangård och utredning av Tomtebodas bangård med i planen. Stadsledningsförvaltningen vill, även om det inte finns några förslag om det, framföra att det inte kommer att vara aktuellt med någon utveckling av varken Hagalunds eller Tomtebodas bangård utanför dagens bangårdsområden.

Stadsledningsförvaltningen vill också betona vikten av utbyggnaden av cykelstråken Hagastråket utmed E4 och Täbystråket förbi Bergshamra utmed E18/E20, som har funnits med i tidigare förslag till nationella planer. Det finns ett stort behov av en utbyggnad av dessa cykelstråk för att förbättra förutsättningarna för den omfattande och växande cykeltrafiken och dessa objekt behöver finnas med i den nationella planen.

Kristina Tidestav
Stadsdirektör

Anders Offerlind
Förvaltningschef

Bakgrund

Regeringskansliet har remitterat ett förslag till nationell plan för transportinfrastrukturen 2022 – 2033 till Solna stad för yttrande. Den nationella planen har tagits fram av Trafikverket på uppdrag av regeringen och är en del av den statliga transportinfrastrukturen. Planen omfattar drift och underhåll och investeringar i statliga vägar och järnvägar, åtgärder för att minska miljöpåverkan, stöd till kommuner för att främja hållbara stadsmiljöer (stadsmiljöavtal) samt medel till forskning och innovation. Den nationella planen ska bidra till att uppnå de transportpolitiska målen och klimatmålen.

Den nationella planens totala ram uppgår, enligt planeringsdirektivet, till 799 miljarder kronor i prisnivå för 2021. Det är en viss ökning jämfört med gällande nationella plan. Av ramen på 799 miljarder kronor föreslås 55 procent gå till utveckling av transportsystemet och 45 procent till drift och underhåll. Av de namngivna investeringarna är drygt 80 procent järnvägsinvesteringar och däribland satsningarna på utbyggnaderna av stambanor för höghastighetståg, investeringar i Norrbottenbanan och fortsatt utbyggnad av det nya digitala signalsystemet (ERTMS). Sammantaget summerar den gällande planens fortsättning och de ytterligare kostnadsanspråken den angivna ramen för utvecklingsanslaget. För att rymmas inom angiven ram har det varit nödvändigt att skjuta vissa investeringar längre fram i tiden.

Bland de namngivna objekten i Stockholms län återfinns kollektivtrafikobjekten inom Stockholmsförhandlingen och Sverigeförhandlingen, E4/Förbifart Stockholm inklusive efterföljande kapacitetsförstärkningar, Mäljarbanan/Citybanan, Tvärförbindelse Södertörn och Snabbspårväg Alvik-Ulvsunda- Solna station (reståtgärder). Det anges också att en ombyggnad av Hagalund barngård ska göras och att en utredning av Stockholms central och Tomtebodas bangård ska genomföras. Därutöver anges att ett antal reinvesteringar och trimnings- och miljöåtgärder planeras att göras under planperioden.

Förvaltningens synpunkter

Stadsledningsförvaltningen kan inledningsvis konstatera att infrastrukturplaneringen bedrivs i flera olika processer och av olika aktörer. Den sker både i den nationella planen som Trafikverket ansvarar för och i länsplanen som Region Stockholm ansvarar för. Därutöver har förhandlingar såsom Stockholmsförhandlingen och Sverigeförhandlingen bedrivits parallellt med annan infrastrukturplanering och resulterat i överenskommelser som också får konsekvenser för länsplanen och den nationella planen. Det gör att det kan vara svårt att få en samlad bild av vad förslagen som presenteras i en plan får för konsekvenser för det samlade transportsystemet.

Stadsledningsförvaltningen kan konstatera att den nationella planen tillkommer utifrån regeringens planeringsdirektiv och fastlagda ekonomiska ram. Denna ram innebär de facto att en stor del av den nationella planen redan är in-tecknad i redan pågående/planerade objekt och dess kostnadsökningar. Därutöver tillkommer endast ett fåtal nya objekt i landet. Det krävs en ökning av den ekonomiska ramen för att möta de behov av förstärkningar av kapaciteten i transportsystemet som behövs i Stockholmsregionen. Det är en förutsättning för att kunna nå de

nationella målen inom transportområdet, men också för att Stockholmsregion ska kunna fortsätta att växa på ett hållbart och klimatsmart sätt.

För Solnas del finns, liksom i den gällande nationella planen, angelägna pågående objekt såsom utbyggnaden av Mäljarbanan och statlig medfinansiering till Stockholmsförhandlingen och Sverigeförhandlingen med. Vidare finns vissa investeringsmedel medtagna för Ostkustbanan genom utbyggnad av fyrspar mellan Uppsala och Stockholm. Utbyggnaden är inte fullt finansierad och det finns inte några åtgärder angivna för den för Solna angelägna utvecklingen av Solna station till en regionalstågsstation med större bytesmöjligheter mellan buss, tvärsparväg, pendeltåg, tunnelbana, regionalståg och fjärrtåg. Det finns inte heller med en förlängning av en spårförbindelse från Solna station till Bergshamra, som staden anser är angeläget.

I förslaget till nationell plan berörs både Hagalunds bangård och Tomteboda bangård, som spelar en viktig roll för den nationella järnvägstrafiken. För Hagalunds bangård pågår ett arbete mellan Jernhusen och Trafikverket för att effektivisera användningen av ytorna inom bangården för att möjliggöra att längre tåg ska kunna trafikera Stockholmsregionen i framtiden. Solna stad har hittills inte haft några synpunkter på detta arbete, som framför allt har handlat om byten av funktioner och spår mellan Jernhusen och Trafikverket, men samråd behöver ske med staden även i den fortsatta processen. Stadsledningsförvaltningen vill också, även om det inte finns något förslag om det, framföra att det inte kommer att vara aktuellt med någon utveckling av bangården utanför dagens bangårdsområde. Staden har samma uppfattning om Tomteboda bangårdsområde, som Trafikverket i den nationella planen anger ska utredas kopplat till utvecklingen av Stockholms central.

I förslag till tidigare nationella planer har det funnits medel för utbyggnad av regionala cykelstråk utmed statliga vägar, men objekten har vid senare beslut utgått och har inte genomförts. Det handlar om utbyggnaden av Hagastråket utmed E4 och Täbystråket förbi Bergshamra utmed E18/E20. Trafikverket har för båda objekten redan genomfört ett antal samråd. I det nu presenterade förslaget till nationell plan finns ingen utbyggnad av något av dessa cykelstråk med. Det finns ett stort behov av en utbyggnad av dessa cykelstråk för att förbättra förutsättningarna för den omfattande och växande cykeltrafiken. Stadsledningsförvaltningen anser att en utbyggnad av dessa cykelstråk behöver finnas med i den nationella planen.

Avslutningsvis vill stadsledningsförvaltningen påtala vikten av att Trafikverket tar sitt ansvar för miljöfrågor kopplat till de stora statliga infrastrukturanläggningarna som genomkorsar Solna. Det gäller exempelvis ansvar för att genomföra åtgärder kopplat till att rening av dagvatten från vägar och järnvägsbangårdar för att förbättra kvaliteten i vattenförekomster i staden såsom Brunnsviken.